

כְּתִיב הַתְּרַפִּית. אִי אִיהוּ אֲתַרְפִּי מִן אֹרִייתָא בְיוֹם צָרָה צַר כַּחֲכָה, בְיוֹמָא דִייתִי לִיה עֶקוּ, כַּבְּיָכּוּל דְּחִיק לָהּ לְשִׁכְנַתָּא דְאִיהוּ חִילָא דְעֶלְמָא.

דְּבַר אַחַר צַר כַּחֲכָה, תָּא חֲזִי, בְשַׁעְתָּא דְּבַר נָשׁ אֲתַרְפִּי מְאֹרִייתָא וְאֶזִּיל בְּאַרְחָא דְלָא כְשָׂרָא, כַּמָּה בְעֵלִי דְבָבוּ זְמִינִין לִיה לְמַהוּי לִיה קְטִיגוּרִין בְיוֹמָא דְעָקוּ. וְאֶפִּילוּ נִשְׁמַתִּיה דְּבַר נָשׁ דְאִיהוּ חִילָא וְתוּקָפָא דִילִיָּה אִיהוּ מְאִרִי דְבָבוּ לְקַבְלִיה, דְּכִתִּיב צַר כַּחֲכָה, בְּגִין דְאִיהוּ צַר לְגַבִּיָּה. אָמַר רַבִּי אַבָּא בְשַׁעְתָּא דְּבַר נָשׁ אֶזִּיל בְּאַרְחֵי דְאֹרִייתָא וְכָל אַרְחֵי מִתְתַּקְנִין כְּדָקָא יְאוּת, כַּמָּה סְנִיגוּרִין קְיִימִין עֲלִיה לְאֲדַפְרָא לִיה לְטַב.

פְּתַח וְאָמַר, (איוב לג) אִם יֵשׁ עָלַי מְלֶאֶךְ מְלִיץ אֶחָד מִנִּי אֶלֶף לְהַגִּיד לְאָדָם יִשְׂרוּ וַיַּחֲנְנוּ וַיֹּאמֶר פְּדֵעֵהוּ מִרְדַּת שַׁחַת מְצֵאתִי כִפֹּר. הֵינִי קָרָאִי אִית לְאֶסְתַּכְּלָא בְהוּ, וְכִי לָא אֲתַגְּלִי כְלָא קָמִי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְאִיהוּ צְרִיךְ לְמַלְאכָא דִיִּמָּא קָמִיה טַב אוּ בִישׁ. אֶלָּא וְדָאִי אֶצְטְרִיךְ. דְּכַד אִית לִיה לְבַר נָשׁ סְנִיגוּרִין לְאֲדַפְרָא זְכוּ דִידִיָּה קָמִיה, וְלָא אִית לִיה (לְבַר נָשׁ) קְטִיגוּרִין, כְּדִין וַיַּחֲנְנוּ וַיֹּאמֶר פְּדֵעֵהוּ מִרְדַּת שַׁחַת מְצֵאתִי כִפֹּר.

תָּא חֲזִי, בְּהַאי קָרָא תְשַׁכַּח בְּרִירָא דְמִלָּה, כְּתִיב אִם יֵשׁ עָלַי מְלֶאֶךְ, אִי לָא כְּתִיב יַתִּיר יְאוּת הוּא. אֲבָל מְלֶאֶךְ מְלִיץ אֶחָד מִנִּי אֶלֶף כְּתִיב, וּמֵאֵן אִיהוּ. דָּא הוּא מְלֶאֶךְ דְּמִמְנָא עָמִיה דְּבַר נָשׁ בְּסִטְר שְׁמַאלָא, דְּכִתִּיב, (תהלים צא) יִפֹּל מִצִּדָּךְ אֶלֶף, וְדָא הוּא סְטְרָא דְשְׁמַאלָא, דְּכִתִּיב

בְּתַרִּיה וּרְבֻבָה מִימִינָךְ.

בְיוֹם צָרָה צַר כַּחֲכָה. בְיוֹם שַׁתְּבָא לֹו מְצוּקָה, כַּבְּיָכּוּל דּוּחַק אֶת הַשְּׁכִינָה שְׁהִיא כַחוּ שֶׁל הַעוֹלָם. דְּבַר אַחַר צַר כַּחֲכָה - בָּא רָאָה, בְשַׁעְתָּא שְׁבִין אָדָם מִתְרַפֵּה מִן הַתּוֹרָה וְהוֹלֵךְ בְּדַרְךָ לָא כְשָׂרָה, כַּמָּה בְעֵלִי רִיב זְמִינִים לֹו לְהִיּוֹת לֹו קְטִיגוּרִים בְיוֹם צָרָה. וְאֶפִּילוּ נִשְׁמַת הָאָדָם, שְׁהִיא כַח וְחֻזַּק שְׁלוּ, הִיא יְרִיבָה שְׁלוּ כְּנִגְדוּ, שְׁכַתוּב צַר כַּחֲכָה, מִשּׁוּם שְׁהוּא צַר אֶלָּו. אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְשַׁעְתָּא שְׁבִין אָדָם הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה וְכָל דְרָכֵי מִתְקַנּוֹת כְּרָאוּי, כַּמָּה סְנִיגוּרִים עוֹמְדִים עָלָיו לְהַזְכִּירוּ לְטוֹב.

פְּתַח וְאָמַר, (איוב לג) אִם יֵשׁ עָלַי מְלֶאֶךְ מְלִיץ אֶחָד מִנִּי אֶלֶף לְהַגִּיד לְאָדָם יִשְׂרוּ וַיַּחֲנְנוּ וַיֹּאמֶר פְּדֵעֵהוּ מִרְדַּת שַׁחַת מְצֵאתִי כִפֹּר. בְּפִסּוּקִים הִלְלוּ יֵשׁ לְהַתְּבוּנָה, וְכִי לָא גְלוּי הַכָּל לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁהוּא צְרִיךְ מְלֶאֶךְ שִׂיאֵמַר לְפָנָיו טוֹב אוּ רַע? אֶלָּא וְדָאִי שְׁצְרִיךְ, שְׁכַפְּאֵשׁ יֵשׁ לְאָדָם סְנִיגוּרִים לְהַזְכִּיר זְכוּת שְׁלוּ לְפָנָיו וְאִין לֹו [לְאָדָם] קְטִיגוּרִים, אִזּוּ וַיַּחֲנְנוּ וַיֹּאמֶר פְּדֵעֵהוּ מִרְדַּת שַׁחַת מְצֵאתִי כִפֹּר.

בָּא רָאָה, בְּפִסּוּק הִזָּה תִּמְצָא בְרוּר הַדְּבַר. כְּתוּב אִם יֵשׁ עָלַי מְלֶאֶךְ. אִם לָא כְּתוּב יוֹתֵר - יָפָה הוּא. אֲבָל מְלֶאֶךְ מְלִיץ אֶחָד מִנִּי אֶלֶף כְּתוּב, וּמִיָּהוּ? זְהוּ הַמְּלֶאֶךְ הַמְּמַנָּה עִם הָאָדָם בְּצַד שְׁמַאל, שְׁכַתוּב (תהלים צא) יִפֹּל מִצִּדָּךְ אֶלֶף, וְזְהוּ צַד שְׁמַאל, שְׁכַתוּב אַחֲרָיו וּרְבֻבָה מִימִינָךְ.

אַבְרָם אֶחָד מִנִּי אֶלֶף, זְהוּ יִצְרָר יִצְרָר

אֶבְרָם אֶחָד מִנִּי אֶלֶף, דָּא הוּא יִצְרָר הָרַע, דְאִיהוּ אֶחָד מֵאֲנוּן (דְאִיהוּ) אֶלֶף